UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS (I ciklus studija)

Odsjek	Komparativna književnost i informacijske nauke				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u informacijske nauke				
Šifra/kod	FIL KOI 124	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	I	Semestar	I	NPP 2025/2026	
				Studijska godina	I
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema.				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/hrvatski/srpski				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	prof. dr. Mario Hibert			
	Kontakt podaci	Kabinet: 159 E-mail: mario.hibert@ff.unsa.ba Telefon: 033 253272	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Saradnik/ca	Ime i prezime	v. ass. Feđa Kulenović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 159 E-mail: fedja.kulenovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253272	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2	seminar 2	vježbe 2		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Objasniti polje, intelektualni razvoj i društvenu organizaciju informacijskih nauka. Vrednovati i interpretirati ključne karakteristike informacijskih nauka, prepoznavati različita područja koncentracije i specijalizacije, objasniti pripadajuće istraživačke fenomene, pojmove i probleme. Analizirati strukturalne odnose i temeljna obilježja odnosa čovjeka i tehnologije, informacijskih sistema i korisnika. Objasniti temeljne principe organizacije znanja, analizirati korisničke potrebe i informacijsko ponašanje. Interpretirati ulogu informacijskih stručnjaka u procesima komuniciranja informacija (kreiranje, diseminacija i pretraživanje).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati i ovladati ključnim pojmovima u području informacijskih nauka. Pojava, razvoj i postignuća informacijskih nauka (povijesne, epistemološke i kritičke studije). Odnos prema srodnim disciplinama. Primijenjena interdisciplinarnost: mapa znanja informacijskih znanosti. Razvoj informacijskog fenomena, prikaz znanja i teorije o razvoju znanja. Proučavanje procesa i interakcija informacijsko-komunikacijskog lanca. Informacijske discipline i profesije. Filozofija informacija i paradigme informacijskih nauka. Vrednovanje informacija u znanosti. Promjena organizacijske paradigme. Uvod u pisanje seminarskih radova. Struktura znanstveno-istraživačkog rada. Citiranje i etičnost.				

SDG (cilj održivog razvoja)	Cilj 4. Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje te promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja Cilj 9. Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promovirati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost
Ishodi učenja	**Znanje**: Razumijevanje temeljnih koncepata i disciplina u informacijskim naukama. Razlikovanje, tumačenje i vrednovanje osnovnih pojmova, termina, ideja i fenomena povezanih sa proizvodnjom, prijenosom, distribucijom, upotrebom, organizacijom, relevantnošću informacija i znanja. **Vještine**: Usvajanje osnova oblikovanja nacrta naučnog istraživanja, ovladavanje osnovnim metodama pretraživanja, vrednovanja i citiranja informacijskih izvora. **Kompetencije**: Razumijevanje osnovnih teorijskih postavki informacijskih nauka. Razumijevanje ishodišta i razvoja informacijskih nauka, temeljnih načela, ciljeva i konstituirajućih elemenata.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Informacijske nauke: uvod. Profesije i discipline.
2.	Povijest razvoja informacijskih znanosti (ishodišta, karakter discipline). Integrirajuća načela informacijskih znanosti. Definiranje područja.
3.	Pojava i razvoj disciplina u području informacijskih znanosti. Temeljni koncepti. Mapa znanja informacijskih znanosti.
4.	Temeljni pojmovi organizacije znanja (podatak, informacija, znanje, dokument, informacijski sustav, informacijska piramida). Konsolidacija informacija. Pojam relevantnosti.E-T-Ak-S-A kompleks. Javno znanje. Informacijska infrastruktura.
5.	Znanost, komunikacijski procesi i znanstvena komunikacija. Temeljna načela, ciljevi i konstitutivni elementi znanosti. Znanstvena komunikacija i cjeloživotno učenje.
6.	Teorijski problemi informacijske znanosti. Filozofije i paradigme informacijskih znanosti.
7.	Informacija kao fenomen. Komunikacija kao proces. Teorija informacija. Pojam komunikacije. Hermeneutički model komunikacije. Matematička teorija informacija. Kibernetika.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Promjene organizacijske paradigme. Tipologija znanja. Proizvodnja znanja, komunikacijski kanali. Organizacija i upravljanje informacijama/znanjem.
10.	Povijest razvoja interneta. Razvoj, građa i način rada interneta. Digitalna konvergencija. Mrežno informacijsko okruženje.
11.	

	Informacijsko društvo. Informacijska ekologija. Društveni aspekti informacija.
12.	Informacijsko-komunikacijske tehnologije u nauci i obrazovanju.
13.	Inforsfera. Informacijska ekologija.
14.	Vrednovanje informacija u znanosti. Informetrijske razdiobe. Bibliometrija. Scientimetrija. Citatni indeksi.
15.	Revizija gradiva i zaključna razmatranja / Završni semestralni test
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Redovno praćenje i prisustvo na predavanjima. Na seminaru se raspravlja o odabranim temama, člancima i prikazanim multimedijalnim sadržajima, te upoznaje sa metodologijom naučnog istraživanja. Na vježbama se studenti upoznaju metodologijom naučnog istraživanja i pripremaju za izradu nacrta samostalnog istraživačkog rada, te alatima i tehnikama za rješavanje informacijskog problema
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Pohađanje nastave	10	Max 10%

ocjene i bodovanje)				
	2.	Polusemestralni pismeni ispit	30	Max 30%
	3.	Završni semestralni pismeni ispit	30	Max 30%
	4.	Nacrt seminarskog rada	30	Max 30%
	5.	Kumulativni/integralni ispit (polusemestralni+završni semestralni)	60	Max. 60%
			Ukupno: 100 bodova	100%

Studenti su dužni polagati dva testa u toku semestra (osma i petnaesta sedmica), te do posljednje sedmice nastave predati finalni nacrt za seminarski rad. Na kumulativni ispit izlaze studenti koji tokom semestra ne prikupe minimalno 55 bodova kao i studenti koji kumulativnim ispitom žele popraviti ukupnu ocjenu. Broj osvojenih bodova na kumulativnom ispitu čini 60% ocjene (max: 60 bodova; min. 30 bodova).

Obrazloženje:

1. Studenti su dužni redovno pratiti predavanja, seminar i vježbe. Nastavnik i saradnik će na osnovu evidencije dolazaka na nastavu bodovati prisustvo. (10 bodova: iznad 70% prisustva; 5 bodova: 50%; 0 bodova: ispod 50% prisustva).
2. Pismeni ispit (polusemestralni i završni semestralni ispit) sastoji se od testova znanja bodovanih sa max: 30, min:10 bodova.
3. Kumulativni ispit se boduje sa max: 60 bodova, min: 30 bodova.
4. Nacrt za seminarski rad se ocjenjuje na sljedeći način (max: 30, min: 15 bodova):
    a. Pregled i popis literature – 10 bodova
    b. Sažetak i struktura - 10 bodova
    c. Složenost koncepta istraživanja – 10 bodova

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna: 1. Bakaršić, K. Komunikacijska struktura arheološkog znanja. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 1999. 2. Bawden, D. and Robinson, L. Introduction to Information Science. London: Facet Publishing, 2012. 3. Bosančić, B. Informacija u teoriji. Zagreb: Naklada Ljevak, 2023.

	4. Heisig, P. Handbook on Information Sciences. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing. 5. Saračević, T. Prilozi utemeljenju informacijske znanosti. Osijek: Filozofski fakultet, 2006. Dopunska: 6. Aparac, T. Informacijske znanosti: temeljni koncepti i problemi. // Seminar Arhivi, knjižnice i muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture. / uredile M. Willer et al. Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1998. str. 14-28.¸ Dostupno na: http://dzs.ffzg.unizg.hr/text/Aparac_1998.htm 7. Afrić, V. „Tehnologije e-obrazovanja i njihov društveni utjecaj. Informacijska tehnologija u obrazovanju". Ur. Jadranka Lasić-Lazić. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 2014 8. Bosančić, B. Proces stjecanja znanja kao problem informacijskih znanosti. Libellarium IX, 1 (2016): 31-58. http://www.libellarium.org/index.php/libellarium/article/viewFile/249/362 9. Hil, M. Uticaj informacije na društvo: Ispitivanje njene prirode, vrednosti i upotrebe. Beograd: Narodna biblioteka Srbije, 2008. 10. Lankes, D. The Atlas of New Librarianship. Cambridge, MA: MIT Press, 2011. 11. Rubin, R. Foundations of library and information science. New York: Neal-Schuman Publishers, Inc., 2000. 12. Tuđman, M., Boras, D., Dovedan, Z. Uvod u informacijsku znanost, Školska knjiga, Zagreb, 1992. Dostupno na: http://dzs.ffzg.unizg.hr/text/Uvod%20u%20informacijske%20znanosti/index.html
	Preporučena: 1. Buckland, M. Information and Society. Cambridge, MA: MIT Press, 2017. 2. Day, R. E. Indexing it All: The Subject in the Age of Documentation, Information, and Data. Cambridge, MA: MIT Press, 2014. 3. Day, R. E. The Modern Invention of Information: discourse, history and power. Carbondale, Edwardsville: Southern Illinois University Press, 2001. 4. Floridi, L. The Philosophy of Information. Oxford: Oxford University Press, 2010. 5. Gleick, J. The Information: A History, A Theory, A Flood. New York: Pantheon Books, 2011. 6. Janich, P. What is Information. Minneapolis, MN: University of Minnesota Press, 2006. 7. Wiener, N. Kibernetika i društvo. Beograd: Nolit, 1973.
Napomene	